

*Іван Фурик, аспірант,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород
Науковий керівник: Варцаба В.І., д.е.н., професор*

СТАН ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Головним завданням місцевих бюджетів є забезпечення повноцінного функціонування та фінансування соціально-економічних процесів, а також розвиток територій громад. Особливо важливим є виконання місцевих бюджетів в умовах воєнного стану. Для забезпечення ефективного функціонування бюджетної сфери та надважливих потреб жителів територіальних громад у період воєнного стану, органи законодавчої та виконавчої влади повинні приймати швидкі, ефективні та оперативні рішення.

Щодо виконання місцевих бюджетів Закарпатської області, то впродовж січня-серпня 2022 року до місцевих бюджетів області надійшло податків, зборів (обов'язкових платежів) у сумі 5 698,5 млн грн, що становить 133,5% до аналогічного показника січня-серпня 2021 року або більше на 1 428,4 млн гривень. До загального фонду місцевих бюджетів області надійшло податків, зборів (обов'язкових платежів) у сумі 5 398,7 млн грн, що складає 134,5% до відповідного показника січня-серпня 2021 року або більше на 1 385,0 млн гривень. Доходи спеціального фонду місцевих бюджетів області виконані у сумі 299,9 млн грн, що складає 116,9% до відповідного показника січня-серпня 2021 року або більше на 43,4 млн гривень. Також місцеві бюджети області отримали з державного бюджету базову дотацію у сумі 1 048,7 млн грн та додаткові дотації. З державного бюджету до загального та спеціального фондів місцевих бюджетів області надійшло субвенцій у обсязі 3 074,9 млн гривень [2].

Згідно з даними Закарпатського регіонального відділення Асоціації міст України, із 64 територіальних громад заплановані показники надходжень виконали 39 громад. Порівнюючи з результатами за січень-вересень 2021 року, 51 територіальна громада має позитивний темп росту доходів. Найбільше зростання надходжень досягнуто у Чопській (в 2,1 рази більше), Мукачівській (в 2,1 рази більше) та Перечинській (в 2 рази) територіальних громадах. Основною причиною такого збільшення доходів є зростання надходжень ПДФО через збільшення кількості військовослужбовців та їх заробітної плати. Ще однією причиною є також релокація бізнесу з інших областей та їх перереєстрація.

Невиконання планових показників доходів бюджетів окремих територіальних громад та їх скорочення відносно відповідного періоду минулого року відбувається в основному у зв'язку зі зменшенням надходжень плати за землю – через зменшення вдвічі коефіцієнту при визначенні нормативної грошової оцінки земель, призначених для розміщення та експлуатації будівель і споруд залізничного транспорту (постанова КМУ від 03.11.21 р. №1147); та через непередбачення на 2022 рік плати за землю Карпатським біосферним заповідником. Також на зменшення доходів бюджетів територіальних громад вплинуло встановлення нульової ставки акцизного податку на пальне на період воєнного стану [1].

Видатки місцевих бюджетів у січні-серпні 2022 року становили 8 522,3 млн грн, з них по загальному фонду – 7 772,7 млн грн, по спеціальному фонду – 749,6 млн гривень. У структурі видатків загального фонду бюджету області за галузевою ознакою основну питому вагу займали видатки на соціально-культурну сферу та соціальне забезпечення – 79,4%. Так, частка видатків на освіту склала 67,7% (або 5 259,4 млн грн), охорону здоров'я – 3,5% (273,6 млн грн), соціальний захист та соціальне забезпечення населення – 4,5% (348,3 млн грн), культуру і мистецтво – 2,5% (192,9 млн грн), фізичну культуру і спорт – 1,2% (91,5 млн грн).

Обсяг видатків загального фонду на захищені статті склав 6 592,7 млн грн або 84,8% загального обсягу видатків, із яких на оплату праці з нарахуваннями направлено 5 982,1 млн грн, енергоносії та комунальні послуги – 386,8 млн грн, медикаменти – 1,5 млн грн, продукти харчування – 60,5 млн. грн, соціальне забезпечення – 161,8 млн гривень. Впродовж січня-серпня 2022 року видатки спеціального фонду місцевих бюджетів склали 749,6 млн грн, зокрема проведено фінансування галузей соціально – культурної сфери на суму 141,4 млн грн, транспорту, транспортної інфраструктури, дорожнього господарства – 64,5 млн грн, органів державного управління – 42,2 млн грн, будівництва та регіонального розвитку – 40,9 млн грн та житлово-комунального господарства – 5,4 млн гривень [2].

Враховуючи вищенаведену інформацію щодо стану виконання бюджету Закарпатської області можна побачити позитивну динаміку по наповненню місцевих бюджетів Закарпатської області в порівнянні з минулим роком, проте на разі залишається вагома залежність від державних дотацій та субвенцій. Для скорочення цієї залежності одним з важливих напрямків є забезпечення розвитку вже релокованих підприємств в Закарпатську область. Це дасть змогу підвищити бізнес привабливість регіону, а в кінцевому результаті призведе до збільшення надходжень до бюджетів громад.

Список використаних джерел:

1. В умовах воєнного стану більшість громад Закарпаття справляються з виконанням місцевих бюджетів URL: <https://zakarpattya.net.ua/News/223792-V-umovakh-voiennoho-stanu-bilshist-hromad-Zakarpattia-spravliaiutsia-z-vikonanniam-mistsevykh-biudzhativ>
2. Довідка про стан виконання місцевих бюджетів Закарпатської області за січень-серпень 2022 року URL: <https://carpathia.gov.ua/dovidka-pro-stan-vikonannya-miscevih-byudzhativ>
3. Особливості виконання бюджетів органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану – експертні роз'яснення URL: <https://decentralization.gov.ua/news/14914>